

Kansalliskielilautakunta

05.02.2025

Kokoustiedot

Aika 05.02.2025 klo 17:00 -
Paikka Kokoustila Matalajärvi, Tekniikantie 15, Espoo
Lisätietoja

Käsiteltävät asiat

Asia	Liitteet	Otsikko	Sivu
1		Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	2
2		Työjärjestyksen hyväksyminen ja pöytäkirjan tarkastajien valinta	3
3		Oman asumispalvelutuotannon valmistelun tilannekatsaus	5
4		Lausunnon antaminen hyvinvointialueen strategioista	9
5		Katsaus ajankohtaisiin asioihin	11
6		Ruotsinkielisen yksikön tavoitteet vuodelle 2025	12
7		Lautakunnan tehtäviin 1.12.2024 voimaan tulleiden hallintosäännön mukaisten muutosten tiedoksi merkitseminen	14
8		Ilmoitusasiat	16

Espoo 30.1.2025

Anita Westerholm
puheenjohtaja

1**Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen****Päätösehdotus**

Puheenjohtaja päättää todeta kokouksen läsnäolijat sekä kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi hallintosäännön 72 § mukaisesti.

Käsittely**Päätös****Selostus**

Hallintosäännön 72 § mukaan avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

Hyvinvointialuelain 108 § mukaan muu toimielin kuin aluevaltuusto on päätösvaltainen, kun yli kuin puolet jäsenistä on läsnä. Läsnä oleviksi katsotaan myös toimielimen jäsenet, jotka osallistuvat kokoukseen sähköisesti.

Hallintosäännön 70 § mukaan kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Kokouskutsussa on mainittava, mitä toimielimen päätöksentekotapaa noudatetaan kunkin asian kohdalla.

Hallintosäännön 78 § mukaan kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (sähköinen kokous). Asioista voidaan päättää sähköisesti ennen kokousta (sähköinen päätöksentekomenettely).

Hallintosäännön 70 § mukaan kokouskutsu toimitetaan, mikäli mahdollista, 5 päivää ennen kokousta. Kokouskutsun yhteydessä toimitetaan kokouksen esityslista, jossa tulee olla selostus ja päätöksenteon perustelut kustakin käsiteltävänä olevasta asiasta ja päätösehdotus. Kokouskutsu voidaan toimittaa myös sähköisesti.

2 Työjärjestyksen hyväksyminen ja pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätösehdotus

Kansalliskielilautakunta päättää

1. hyväksyä kokouksen työjärjestyksen;
2. valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa ja
3. myöntää tarvittavat läsnäolo- ja puheoikeudet

Käsittely

Päätös

Selostus

Hallintosäännön 72 § mukaan asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimitella toisin päätä. Toimitella voi päätä ottaa käsiteltäväksi sellaisenkin asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa. Hallintosäännön 79 § mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Läsnäolo- ja puheoikeus kansalliskielilautakunnan kokouksissa

Hallintosäännön 77 § mukaan kansalliskielilautakunnan jäsenten ja esittelijän lisäksi läsnäolo- ja puheoikeus kansalliskielilautakunnan kokouksissa on seuraavilla henkilöillä:

- aluehallituksen puheenjohtaja sekä aluehallituksen nimeämä edustaja tai varaedustaja,
- hyvinvointialuejohtaja,
- lautakunnan määräämät luottamushenkilöt ja viranhaltijat lautakunnan kokouksissa,
- nuorisovaltuuston edustaja.

Kokouksessa voi lisäksi olla läsnä erillinen sihteeri.

Muiden kuin edellä mainittujen henkilöiden läsnäolosta ja puheoikeudesta määrätään asianomaisen toimielimen yhteydessä.

Kansalliskielilautakunta

05.02.2025

Muiden vaikuttamistoimielinten kuin nuorisovaltuuston edustajalla on toimielimessä läsnäolo- ja puheoikeus yksittäisessä kokousasiassa toimielimen puheenjohtajan tai sen esittelijän harkinnan mukaan.

Salassa pidettäviä asioita käsiteltäessä kokouksessa voivat olla jäsenten, esittelijän ja sihteerin lisäksi läsnä vain aluehallituksen edustaja, hyvinvointialuejohtaja, palvelualuejohtaja sekä esittelijän tarvittaessa kutsuma asiantuntija.

Kansalliskielilautakunta

05.02.2025

3813/00.01.02/2024

Kansalliskielilautakunta 05.02.2025

3

Oman asumispalvelutuotannon valmistelun tilannekatsaus

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Turunen Timo

Päätösehdotus

Palvelulinjajohtaja, Sote-palvelutuotanto, ruotsinkieliset palvelut Öberg Benita

Kansalliskielilautakunta päättää merkitä oman asumispalvelutuotannon valmistelun tilannekatsauksen tiedoksi.

Käsittely

Päätös

Selostus

Aluehallituksen päätöksen 16.9.2024 § 140 mukaisesti toteutettiin selvitys oman asumispalvelun toimintamallista 17.9.-15.11.2024 välisenä aikana.

Selvityksen tavoitteena oli tarkastella asumispalvelujen oman tuotannon johtamisrakennetta sekä koota tietoa asumispalvelujen mahdollisen yhdistämisen vaikutuksista päätöksenteon tueksi. Selvitystyö koostui seuraavista työvaiheista:

- Nykytilatiedon koostaminen (organisaatio, asiakkaat, henkilöstö, talous)
- Henkilöstökysely (N 493)
- 25 haastattelua: palvelualuejohto, linjajohto, palveluysikköpäälliköt, palveluesihenkilöt (lanupe), kontrollerit, tukipalvelut, tilapalvelut, tutkimus, kehitys ja innovaatiot (TKI)
- Päätöksen vaikutusten ennakoarviointi
- Johtopäätökset ja toimenpidesuosituksset

Selvityksessä esiin nousseet huomiot organisaation nykytilasta

Asumispalveluita tuotetaan kaikilla muilla palvelualueilla paitsi pelastuslaitoksella. Asumispalvelut on organisoitu palvelualueilla neljään palvelulinjaan ja kahteentoista palveluysikköön. Hyvinvointialueen asumispalvelut muodostavat 37 % (n. 445 milj. euroa) palvelualueiden

Kansalliskielilautakunta

05.02.2025

kokonaiskustannuksista (Huom. pois lukien erikoissairaanhoidon, pelastuslaitos ja konsernihallinto). Oman palvelutuotannon osuus asumispalveluista on 36 % (n. 160 milj. euroa), josta ikääntyneiden asumispalvelut n. 98 milj. euroa, vammaisten asumispalvelut n. 32 milj. euroa, mielenterveys- ja päihdepalveluiden asumispalvelut n. 18 milj. euroa ja lastensuojelun asumispalvelut (sijaishuolto, vastaanotto ja arviointitoiminta sekä perhekuntoutus) n. 10 milj. euroa.

Hyvinvointialueen tilakannasta asumispalveluiden osuus on 36 % kohteiden määrästä ja 25 % neliömäärästä.

Asumispalvelutuotannon toimintalogiikassa ja johtamisessa on paljon yhteistä esim. henkilöstöressurssin optimointi, tila- ja tuki- ja ict-palvelut, lisäksi asiakkaiden perustarpeissa on kuntoutuksen, ohjauksen ja hoivan näkökulmasta samankaltaisuutta. Nykyinen organisaatorakenne ei tue riittävästi asumispalveluiden yhtenäistä johtamista, lähiesihenkilötyötä ja kokonaisresurssien tehokasta käyttöä. Asumispalveluiden palvelutuotannon kehittäminen tapahtuu palvelualue- ja palvelulinjakohtaisesti eikä rakenne tue riittävästi yhteistä oppimista ja parhaiden käytänteiden jakamista.

Asumispalveluiden henkilöstö kattaa 23 % (n. 2200) hyvinvointialueen henkilöstöstä, suurimmat ammattiryhmät ovat hoitajat 60 % ja ohjaajat 31 %. Asiakkaita omissa asumispalveluissa on n. 2200. On ennakoitavissa, että asumispalvelujen asiakasmäärä etenkin ikääntyneissä tulee kasvamaan tulevaisuudessa myös henkilöstöpula haastaa toimintaa keskipitkällä aikavälillä. Henkilöstökyselyn (N 493) mukaan 38 % vastanneista olisi kiinnostunut työskentelemään myös muiden asiakasryhmien kuin tämänhetkisen parissa (Esim. vammaisten asiakkaiden kanssa oli työskennellyt aiemmin noin kolmannes muiden palvelualueiden asumispalveluissa nyt töissä olevista vastanneista).

Mitä muutoksia selvityksen perusteella tarvitaan oman asumispalvelun tuotantoon?

Henkilöstö nosti kyselyssä mahdollisen uudistuksen tärkeimmiksi tavoitteiksi 1) asiakkaiden palveluiden laadun parantamisen 2) henkilöstön osaamisen kehittämisen ja 3) työhyvinvoinnin parantamisen.

Selvityksen perusteella omaan asumispalvelutuotantoon tarvitaan seuraavia muutoksia:

1. Parempaa asiakaskokemusta ja laatua, ja asiakkaalle hänen toimintakykyään vastaava palvelu
2. Organisaation selkeyttäminen johtamisjärjestelmää uudistamalla
3. Toimintakulttuurin yhtenäistäminen ja toimintamallien standardointi
4. Tila- tuki- ja ICT-palvelut sekä TKI kiinteämmäksi osaksi linjaorganisaatioita
5. Tavoitteiden ja raportoinnin yhtenäistäminen sekä kustannusrakenteen läpinäkyvyys
6. Parhaiden käytäntöjen jakaminen eri palvelualueilta

Kansalliskielilautakunta

05.02.2025

7. Pieniä toimintayksiköjä paremmin tukeva organisaatorakenne
8. Parempaa tukea kaksikielisyydelle asumispalveluissa mm. materiaalin ja henkilöstön osalta

Selvitystyön johtopäätökset

Selvityksen perusteella voidaan todeta, että oman asumispalvelutuotannon yhdistäminen yhteiseen johtamisrakenteeseen tukisi asiakaspalveluiden laadun ja asiakaskokemuksen kehittämistä sekä yhteistä oppimista ja parhaiden käytänteiden jakamista. Taloudellista ja toiminnallista tehokkuutta tavoitellaan kohdentamalla palvelutuotannon sekä asumispalveluita koskevien tila- ja tukipalveluiden johtaminen yhteen organisaatioon, näin on mahdollisuus saavuttaa synergiaetuja tila-, tuki- ja ICT-palveluissa, työvoimaresurssin optimoinnissa (työvuorosuunnittelu, mitoitus) ja selkeyttämällä organisaatorakennetta sekä keventämällä johtamisrakennetta.

Yhteisessä oman asumispalvelutuotannon johtamisrakenteessa palvelujen verkostoa ja tiloja voidaan tarkastella kokonaisuutena, sekä tarvittaessa muuttaa joustavasti eri asiakasryhmien tarpeita vastaavaksi. Palvelujen verkostoon liittyvä päätöksenteko ja kehittäminen tehdään yhteisen tietopohjan perusteella.

Onnistumisen edellytyksenä on tiivis yhteistyö palvelualueiden kanssa, jolloin säilytetään vahva asiakasryhmäkohtainen osaaminen. Keskeistä tavoitteiden toteutumisen näkökulmasta on myös vahva tuki lähiesihenkilötyölle.

Oman palvelutuotannon asumispalvelujen yhdistäminen saman johdon alle ei muuta asiakkaan palveluja tai henkilöstön toimipisteitä. Jatkossa henkilöstölle mahdollistetaan työnkuvan monipuolistaminen ja osaamisen laaja-alaisempi kehittäminen.

Selvityksen perusteella tehdyt päätökset ja toimenpiteet

Aluehallitus käsitteli 25.11.2024 § 179 asumispalveluiden toimintamallia koskevaa selvitystä ja päätti samassa yhteydessä, että asumispalvelujen oman tuotannon johtamisrakenteita kehitetään tehdyn selvityksen johtopäätösten mukaisesti ja että muutoksilla tulee tavoitella kustannustehokkuuden, asiakaslähtöisyyden sekä asumispalvelun ja tukipalvelujen laadun ja turvallisuuden parantamista. Edelleen aluehallitus päätti kehottaa hyvinvointialuejohtajaa ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin linjausten toimeenpanemiseksi tavoitteena saavuttaa kustannusvaikutuksia jo vuonna 2025 ja että aluehallitusta, palvelut ja henkilöstö -lautakuntaa, kansalliskielilautakuntaa sekä vaikuttamistoimielimiä informoidaan valmistelun etenemisestä.

Kokouksessa esitetään oman asumispalvelutuotannon tilannekuva ja toimeenpanon aikataulu.

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi
Täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kansalliskielilautakunta

05.02.2025

312/00.01.02/2023

Kansalliskielilautakunta 05.02.2025

4

Lausunnon antaminen hyvinvointialueen strategioista

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Vehmas Nico

Päätösehdotus

Palvelulinjajohtaja, Sote-palvelutuotanto, ruotsinkieliset palvelut Öberg Benita

Kansalliskielilautakunta päättää antaa aluehallitukselle lausunnon hyvinvointialueen strategioiden päivittämisestä.

Käsittely

Päätös

Selostus

Hyvinvointialueella on kaksi strategista asiakirjaa ja pelastustoimen palvelutasopäätös. Aluevaltuusto hyväksyi hyvinvointialuestrategian 25.10.2022. Hyvinvointialuestrategiassa päätetään toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Palvelustrategia ja pelastustoimen palvelutasopäätös hyväksyttiin aluevaltuustossa 24.10.2023. Palvelustrategiassa asetetaan tavoitteita sille, miten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut toteutetaan ottaen huomioon hyvinvointialueen asukkaiden tarpeet, paikalliset olosuhteet, palvelujen saatavuus ja saavutettavuus sekä kustannusvaikuttavuus. Palvelutasopäätöksessä kuvataan, miten pelastustoimen lakisääteiset palvelut tuotetaan hyvinvointialueella.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen palvelujen järjestämisvastuu alkoi 1.1.2023. Strategioissa asetettuja pitkän aikavälin tavoitteita on ehditty edistää noin kahden toimintavuoden ajan. Hyvinvointialueen ensimmäinen valtuustokausi päättyy 31.5.2025. Valtuustokauden päättymisen yhteydessä toteutamme nykyisille strategioillemme arvioinnin. Strategioiden arviointi koskee hyvinvointialueen strategiaa ja palvelustrategiaa. Pelastustoimen palvelutasopäätös arvioidaan samassa yhteydessä. Pelastustoimen palvelutasopäätös on voimassa 1.1.2024-31.12.2026 välisenä aikana.

Kansalliskielilautakuntaa pyydetään arvioimaan hyvinvointialueen strategioita hyvinvointialuelakiin ja hyvinvointialueen hallintosääntöön kirjattujen strategisten vastuualueiden mukaisesti.

Kansalliskielilautakunta

05.02.2025

Kansalliskielilautakunnan strategisena vastuualueena on muun muassa selvittää, arvioida ja määritellä hyvinvointialueen vähemmistökielellä tarjottavien palvelujen tarvetta sekä seurata näiden palvelujen saatavuutta ja laatua ja tukea ruotsinkielisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kehittämistä koko maassa ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella.

Strategioiden käsittely hyvinvointialueella

Vaikuttamistoimielimet, palvelut ja henkilöstö -lautakunta, tulevaisuus- ja kehittämislautakunta, valmius- ja turvallisuuslautakunta sekä kansalliskielilautakunta lausuvat strategioiden arvioimisesta lautakuntien strategisten vastuualueiden näkökulmasta kokouksissaan 3.2.-6.3.2025.

Aluevaltuuston on määrä käsitellä strategioiden arvioita kokouksessaan 27.5.2025.

Hallintosäännön § 54 mukaan kansalliskielilautakunnan tehtävänä on ohjata oman tehtäväalueensa osalta strategiatyötä ja seurata ja arvioida osaltaan strategian toteutumista sekä ohjata oman tehtäväalueensa osalta palvelustrategian valmistelua ja seurata ja arvioida osaltaan palvelustrategian toteutumista.

Liitteet

Oheismateriaali

- Lausuntopyyntö strategioiden arvioinnista kansalliskielilautakunnalle

Tiedoksi Täytäntöönpano

Päätöshistoria

5 Katsaus ajankohtaisiin asioihin

Päätösehdotus

Kansalliskielilautakunta päättää merkitä ajankohtaiset asiat tiedoksi.

Käsittely

Päätös

Selostus

Kokouksessa annetaan katsauksia hyvinvointialuetta koskevista ajankohtaisista asioista mm. seuraavasti:

1. Esittelijän ajankohtaiset asiat

Kansalliskielilautakunta

05.02.2025

672/00.01.02/2023

Kansalliskielilautakunta 05.02.2025

6 Ruotsinkielisen yksikön tavoitteet vuodelle 2025

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Öberg Benita

Päätösehdotus

Palvelulinjajohtaja, Sote-palvelutuotanto, ruotsinkieliset palvelut Öberg Benita

Kansalliskielilautakunta päättää merkitä tiedoksi seuraavat ruotsinkielisen yksikön tavoitteet toimintavuodelle 2025:

- kehittää yhdessä palvelualueiden kanssa asiakasohjausta ja hoitopolkuja yhdenvertaisten palveluiden varmistamiseksi molemmilla kansalliskielillä,
- lisätä ruotsin kielen taitoista henkilöstöä ja antaa asiakkaille/potilaille mahdollisuus aiempaa laajemmin saada hoitoa valitsemallaan kielellä,
- vahvistaa yhteistyötä, mahdollisuuksia ja näkyvyyttä ruotsinkielisiä palveluja koskevissa asioissa ja
- erityistehtävän myötä vahvistaa ulkoista yhteistyötä uusien ratkaisujen ja keinojen mahdollistamiseksi.

Käsittely

Päätös

Selostus

Ruotsinkielisten palveluiden yksikkö vastaa yhdessä konsernihallinnon ja palvelualueiden kanssa yhdenvertaisista, saavutettavista ja toimivista palveluista molemmilla kansalliskielillä koko organisaatiossa.

Ruotsinkielisten palveluiden yksikkö vastaa myös Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen erityistehtävästä tukea ruotsinkielisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kehittämistä koko maassa (laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021, 33 §).

Ruotsinkieliset palvelut pohjautuvat organisaation kaksikielistä kulttuuria tukevaan jatkuvaan kehittämiseen ja keinovalikoimaan.

Hyväksytyn hyvinvointialuestrategian ja palvelustrategian sekä aluevaltuuston 10.12.2024 vahvistamien vuoden 2025 talousarviota ja vuosien 2025–2027 taloussuunnitelmaa koskevien tavoitteiden pohjalta ruotsinkielisten palveluiden yksikkö on laatinut kokonaisvaltaiset tavoitteet toimintavuodelle 2025. Tavoitteet perustuvat myös kansalliskieliohjelmasa

Kansalliskielilautakunta

05.02.2025

määriteltyihin tavoitteisiin, joissa keskitytään hoidon yhdenvertaiseen saatavuuteen molemmilla kansalliskielillä, riittävään kaksikieliseen henkilöstöön ja toimivaan kaksikieliseen organisaatioon.

Vuoden 2024 vuosikertomuksen tulosten perusteella luodaan tarvittaessa uusia kehittämiskokonaisuuksia, jotka myös tukevat asetettuja tavoitteita.

Tavoitteena on

- kehittää yhdessä palvelualueiden kanssa asiakasohjausta ja hoitopolkuja yhdenvertaisten palveluiden varmistamiseksi molemmilla kansalliskielillä,
- lisätä ruotsin kielen taitoista henkilöstöä ja antaa asiakkaille/potilaille mahdollisuus aiempaa laajemmin saada hoitoa valitsemallaan kielellä
- vahvistaa yhteistyötä, mahdollisuuksia ja näkyvyyttä ruotsinkielisiä palveluja koskevissa asioissa ja
- erityistehtävän myötä vahvistaa ulkoista yhteistyötä uusien ratkaisujen ja keinojen mahdollistamiseksi.

Nämä tavoitteet saavutetaan omalla kehittämistyöllä, organisaation sisäisellä työllä sekä Raaseporin sairaalan verkostomaista osaamiskeskittymää kehittäväällä hankkeella.

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi Täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kansalliskielilautakunta

05.02.2025

4/00.01.01/2022

Kansalliskielilautakunta 05.02.2025

7

Lautakunnan tehtäviin 1.12.2024 voimaan tulleiden hallintosäännön mukaisten muutosten tiedoksi merkitseminen

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Kotila Jenna

Päätösehdotus

Palvelulinjajohtaja, Sote-palvelutuotanto, ruotsinkieliset palvelut Öberg Benita

Kansalliskielilautakunta päättää merkitä tiedoksi lautakunnan tehtäviin 1.12.2024 voimaan tulleet hallintosäännön mukaiset muutokset.

Käsittely

Päätös

Selostus

Aluevaltuusto päätti 1.10.2024 § 47 hyväksyä tarkistukset hallintosääntöön ja että muutokset tulevat voimaan 1.12.2024 ja 1.6.2025 hallintosäännön voimaantulosäännöksen mukaisesti.

Osana hallintosäännön tarkistuksia tehtiin muutoksia myös lautakuntien tehtäväkenttään. Kansalliskielilautakunnan osalta lautakunnan tehtäviin päätettiin lisätä seuraavat uudet tehtävät

- ohjata oman tehtäväalueensa osalta strategiatyötä ja seurata ja arvioida osaltaan strategian toteutumista,
- ohjata oman tehtäväalueensa osalta palvelustrategian valmistelua ja seurata ja arvioida osaltaan palvelustrategian toteutumista,
- lausua aluehallitukselle ehdotuksesta hyvinvointialueen talousarvioksi ja taloussuunnitelmaksi ja seurata oman tehtäväalueensa osalta talousarvion toteutumista sekä
- lausua aluehallitukselle ehdotuksesta hyvinvointialueen investointisuunnitelmaksi.

Muutokset lautakunnan tehtäväkenttään tulivat voimaan 1.12.2024.

Liitteet

Oheismateriaali

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue

Kokouskutsu

15/16

Kansalliskielilautakunta

05.02.2025

Tiedoksi
Täytäntöönpano

Päätöshistoria

8 Ilmoitusasiat

Päätösehdotus

Kansalliskielilautakunta päättää merkitä ilmoitusasiat tiedoksi.

Käsittely

Päätös

Selostus

Kansalliskielilautakunnan tietoon halutaan saattaa seuraavat ilmoitusasiat:

1. Hyvinvointialueen palvelutuotannon kuukausittainen Tahti-raportti (keskeiset tunnusluvut) luettavissa verkosta osoitteesta <https://www.luvn.fi/fi/tahti>.

Liitteet

Oheismateriaali